

Radionica o energetske učinkovitosti

Istarska županija, Upravni odjel za međunarodnu suradnju i europske poslove, u sklopu EU projekta Alterenergy organizira dvodnevne radionice u ponedjeljak 7. i u utorak 8. travnja. Radionice će se održati u Centru za EU i međunarodnu suradnju (Kaštel Bembo 1) u Balama.

Radionice su namijenjene javnom sektoru a tema je energetska učinkovitost i obnovljivi izvori energije. Cilj ovih radionica je pripremiti djelatnike javnog sektora za bolje iskorištavanje postojećih i što bolju pripremljenost za buduće programe financiranja, te na što učinkovitiju distribuciju informacija.

Teme ovog seta radionica biti će usmjerene na financiranje i pripremu projekata energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije za javni sektor, ali i na jačanje uloge jedinica lokalne samouprave kao posrednika za ulaganja građana i privatnog sektora u održivu energiju.

O mogućnostima uštede energije u školama, domovima za starije, domovima zdravlja i izvorima financiranja projekata na polju energetike govorit će Darko Jardas. Andrea Vugrinović govorit će o primjerima uspješnih projekata energetske obnove povijesnih i zaštićenih gradskih jezgri. Govorit će i o strukturnim fondovima EU.

Poticanje energetske učinkovitosti u izgradnji i među građanima te suradnja s građevinskim sektorom i promocija energetske učinkovitosti bit će tema izlaganja Andreja Čotara. On će govoriti i o planiranju i razvoju energetskog sektora u Hrvatskoj, strateškim izazovima i lokalnim odgovorima.

Moja Europa, moja prava!

U subotu, 5. travnja, u organizaciji Predstavništva Europske komisije u Hrvatskoj na Cvjetnom trgu u Zagrebu održat će se edukativno-informativno događanje pod nazivom Moja Europa, moja prava! Riječ je o događanju u sklopu kojeg će na pet informativnih punktova građani imati priliku saznati koja prava imaju zahvaljujući članstvu Republike Hrvatske u Europskoj uniji. Naglasak događanja bit će na pravima iz područja zdravstva, znanosti i obrazovanja, zapošljavanja, poslovanja, potrošača te jedinstvenog tržišta.

GRAD PULA RASPISAO NATJEČAJ ZA POVEĆANJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI KUĆA

Osim za solarne panele, potpore i za uređenje fasada

Fond snosi do 40 posto opravdanih troškova ulaganja, ali ne više od 30 tisuća kuna, a Grad Pula do 10 posto, ali ne više od 7.500 kuna. Ostatak ide na trošak korisnika. Rok za dostavu prijave je 27. svibnja ove godine

Prije desetak dana Grad Pula objavio je javni natječaj za podnošenje prijave za sufinanciranje u sklopu Projekta povećanja energetske učinkovitosti u obiteljskim kućama na području grada Pule. Drugi je to u nizu natječaja vezanih za dodjelu sredstava Grada Pule i Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost kojima će se sufinancirati implementiranje mjera povećanja energetske učinkovitosti u 20 obiteljskih kuća na području grada Pule, u visini do polovice takozvanih opravdanih troškova ulaganja.

Lani samo dvije kuće

Valja podsjetiti da je i lani, početkom srpnja, Grad predstavio taj projekt u kojem sudjeluje zajedno s Fondom, a već 20 dana kasnije raspisan je i prvi natječaj za suvencioniranje troškova ugradnje sustava za korištenje obnovljivih izvora energije kod fizičkih osoba na području grada. Pod time su se podrazumijevali isključivo solarni kolektorski sustavi za pripremu potrošne tople vode i grijanja u kućanstvima što je tada planirano za ukupno 29 kućanstava. Pravo na korištenje sredstava mogle su ostvariti fizičke osobe radi sufinanciranja ugradnje sustava u obiteljsku kuću i fizičke osobe suvlasnici višestambenih zgrada. Vlasnici obiteljskih kuća i stanova u višestambenim zgradama morali su ulagati i vlastita sredstva, a Grad je dao nepovratna sredstva u iznosu minimalno 10 posto opravdanih troškova ulaganja,

Poticaje je moguće dobiti i za solarne panele, a rok prijave je 27. svibnja

Dva segmenta sufinanciranja

- **Poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada, dakle izmjena stolarije, poboljšanje fasada, odnosno zaštite od topline i hladnoće zgrada. Taj program subvencionira se do 50 posto iznosa investicije, maksimalno 37.500 kuna.**
- **Drugi program je usmjeren na korištenje novih izvora energije, odnosno solarnih panela koji se mogu staviti na kuće i zgrade kako bi građani imali koristi tople vode. Taj program se subvencionira do 40 posto, odnosno maksimalno 12 tisuća kuna po objektu**

Moguće je dobiti potpore i za zamjenu prozora i vrata

odnosno do maksimalnog iznosa od tri tisuće kuna po sustavu, a ministarstvo je sufinanciralo do 40 posto opravdanih troškova ulaganja nabave i montaže sustava, odnosno do maksimalno 12 tisuća kuna. Na natječaj se javilo pet zainteresiranih

kućanstava, a odobrena su svega dva projekta te su iskorištena sredstva za ugradnju dvaju solarnih kolektorskih sustava u iznosu od 60.951 kunu. Grad Pula i Fond u tome su sudjelovali s po 30.475 kuna.

Samo jedna mjera

Početkom ove godine gradonačelnik je donio odluku o uvjetima, kriterijima i postupku za sufinanciranje projekta povećanja energetske učinkovitosti u obiteljskim kućama na području Pule i postupku za sufinanciranje projekta "Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije u kućanstvima (obiteljskim kućama i višestambenim zgradama)". Istovremeno Fond je prihvatio gradski projekt putem kojeg se može sufinancirati i obnova stolarija obiteljskih kuća za što je i osigurano 1,5 milijun kuna. Na temelju tih odluka i projekata Grad je 20. ožujka ove godine raspisao natječaj za prijavu projekata

za povećanje energetske učinkovitosti u obiteljskim kućama na području Pule, a koji sada obuhvaća zamjenu postojeće i ugradnju nove energetske učinkovite vanjske stolarije te povećanje toplinske zaštite vanjske ovojnice (fasade). U obzir se uzimaju obiteljske kuće koje su izgrađene na površini do 400 kvadrata površine.

Važno je reći da zainteresirani građani mogu ostvariti pravo na sufinanciranje samo jedne mjere povećanja energetske učinkovitosti, odnosno ili zamjenu postojeće i ugradnju nove energetske učinkovite vanjske stolarije ili povećanje toplinske zaštite vanjske ovojnice (fasade). Fond snosi do 40 posto opravdanih troškova ulaganja, ali ne više od 30 tisuća kuna, a Grad Pula do 10 posto opravdanih troškova ulaganja, ali ne više od 7.500 kuna. Ostatak troškova po pojedinom projektu snose korisnici. Rok za dostavu prijave je 27. svibnja ove godine.

OD 20. OŽUJKA DO 21. LIPNJA ODRŽAVA SE 20. IZDANJE EKOLOŠKE AKCIJE NEKA MOJA ISTRA BLISTA

Akcija za zaštitu Adriane i još sedam ugroženih vrsta

Ovogodišnja tema je zaštita ugroženih biljnih i životinjskih vrsta, a moto pod kojim se provodi - "Priroda je zajednički dom. Zaštitimo ih!"

Prvi dan proljeća već tradicionalno obilježava i početak županijske ekološke akcije Neka moja Istra blista, čije je ovogodišnje jubilarno izdanje posvećeno ugroženim biljnim i životinjskim vrstama u Istri. Akciju je, kao i prijašnjih godina osmislila i realizirala Turistička zajednica Istarske županije u suradnji s Odjelom za obrazovanje, sport i tehničku kulturu, Odjelom za održivi razvoj, Javnom ustanovom Natura Histrica, te lokalnim turističkim zajednicama, općinama i gradovima, mjesnim odborima, školama, vrtićima i raznim društvima.

Nije samo čišćenje

Svi imaju jedan zajednički cilj - održati eko ravnotežu u Istri, uz posebnu brigu o čistoći plaža i turističkih naselja, te uključivanje školaraca, kako bi se najmlađe generacije educirale o važnosti onoga što im je ostavljeno u nasljeđe.

- Eko akcija Neka moja Istra blista usmjerena je na očuvanje zdrave i čiste životne okoline te bio raznolikosti, kako bi se utjecalo na svijest kod lokalnog stanovništva i turista. Akcija je usmjerena razvoju turizma, ali sa značajnim naglaskom na ekološku komponentu na obostrano zadovoljstvo svih, kaže Tamara Ninković, koordinatorica na ovom projektu u županijskoj Turističkoj zajednici.

Dodaje kako je u po-

četku 1995. godine, eko akcija bila usmjerena na čišćenje, uklanjanje divljih deponija i olupina, a kroz kasnije godine teme su postale sadnja, zaštita šuma, čisto podmorje i podzemlje.

- U povodu desete godišnjice imali smo ciklus okruglih stolova na različite teme, a neke od njih odnosile su se ne samo na očuvanje prirodne, nego i kulturne i ambijentalne baštine. Tako je jedna godina bila posvećena kašunima.

Zadnje tri godine teme su vezane uz vodu kroz podizanje svijesti o zaštiti šterni, izvora i lokvi, nastavlja Ninković.

Početak na Mornaru

Ove godine tema je zaštita ugroženih biljnih i životinjskih vrsta kojima prijeti nestanak u njihovom staništu. Moto pod kojim se provodi akcija je "Priroda je zajednički dom. Zaštitimo ih!". Stoga je za početak ovogodišnje akcije odabran

Mornar u Puli jer se u obližnjim uvalama sve češće viđa sredozemna medvjedica ili morski čovik, kako od milja zovu ovog izuzetno ugroženog sisavca. Tada je o njoj održano predavanje, prvo u nizu aktivnosti koje će se održavati do 21. lipnja, prvog dana ljeta, kada akcija završava. Što je sve postignuto u ovih dva desetljeća?

- Sve je rezultiralo velikim smanjenjem broja divljih odlagališta i sakupljanja krupnog otpada u suradnji s javnim sektorom, te mijenjanja nekih navika stanovništva. Županijska TZ je najviše orijentirana na promotivnu stranu kampanje i poticanje ekološke svijesti stanovništva, a lokalne turističke zajednice na konkretne akcije čišćenja okoliša, zaključuje Ninković.

V. HABEREITER

Lombardijska žaba

Osam ugroženih vrsta

Ove godine u fokusu akcije je osam zaštićenih vrsta u Istri. Među životinjskim, tu je sredozemna medvjedica (monachus monachus), jedan od najugroženijih sisavaca na svijetu. Veličinom slična običnom tuljanu, hrani se ribama rakovima i mekušcima, a rasprostranjena je uz obale i otoke Mediterana. Druga je lombardijska žaba (rana latastei), jedan od najugroženijih vodozemaca u Europi, koja se nalazi samo na području središnje i sjeverne Istre, najvećim dijelom u motovunskoj šumi i dolini rijeke Mirne. Zatim, u sjevernoj Istri obitava i močvarni okaš (coenonympha oedippus),

jedan od najugroženijih danjih leptira Europe. Više od 15 posto nacionalne populacije nalazi se na području Pregona, sjeverno od Oprtlja, uz slovensku granicu. Na listi je i istranka (istriana mirnae), endemični puž koji naseljava vode izvora i aluvijalnih nanosa rijeka i potoka, a u Hrvatskoj je najmnogobrojniji u podzemnim vodama doline Mirne i njenih pritoka. Još jedna poznata ugrožena vrsta je čovječja ribica (proteus anguinus), endemični vodozemac podzemnih voda dinarskog i krškog područja. Stanovnik je jame Baredine kraj porječke Nove Vasi.

Od biljnih vrsta na listi je istarski zvončić (campanula istriaca), endem Istre i Kvarnera, koji krasi pukotine obalnih stijena, a i simbol je starog grada Plomina. U uskom dijelu istarskih toplica raste rijetka Tommasinijeva merinka (moehringia tommasinii) rijetka i strogo zaštićena endemska biljka, koja je ime dobila po Muziju Tommasiniju botaničaru i gradonačelniku Trsta.

Još jedna biljna vrsta je istarski serapias ili istarska kukavica (serapias istriaca), endemična biljna vrsta iz porodice orhideja, najbrojnija na poluotocima Kamenjaku i Marleri te sjevernije sporadično oko Poreča.

Močvarni okaš

Istarski zvončić

Istarski serapias

Lombardijska žaba

USUSRET IZBORIMA ZA EUROPSKI PARLAMENT 25. SVIBNJA

Više od 80 posto građana ne zna što je preferencijalni glas

Riječ je o sustavu glasanja u kojem osim mogućnosti glasanja za određenu listu građani imaju pravo zaokruživanja određenog kandidata s te liste i time mu daju prednost

Nedavno je Marijana Petir, kandidatkinja HSS-a na listi HDZ-HSS-HSP AS-BUZ-HDS-ZDS za izbore za Europski parlament upozorila da u glavnom gradu Hrvatske, po rezultatima HSS-ove ankete, preko 81 posto građana ne zna što je preferencijalni glas. Predstavila je anketu koju je HSS proveo u Zagrebu na slučajnom uzorku od 866 ispitanika.

Rezultati su pokazali da 81,1 posto građana ne zna što je preferencijalno glasanje, a 75,5 posto ispitanika smatra da je za njihovu neinformiranost odgovorno Ministarstvo vanjskih i europskih poslova i ocijenili su ga s ocjenom 1,5. Istaknula je kako je na prošlim izborima za EU parlament svega 20,84 posto građana izašlo na izbore te smo time po izlaznosti bili pri samom dnu ljestvice, iza Slovačke, dok je prosjek u drugim zemljama EU bio duplo veći - iznad 43 posto. Također, istaknula je, na prošlim su EU izbori-

Preferencijalno glasanje može preokrenuti planove stranačkih vođa i uspostaviti bolju vezu između zastupnika i birača

ma u Hrvatskoj "nevažeci listići prešli prag, osvojivši 5,07 posto", ocijenivši to poražavajućim.

Predsjednik Ivo Josipović raspisao je izbore za Europski parlament 25. svibnja. Hrvatska će tako poslati 12 zastupnika u Strasbourg koji će za mjesečnu plaću od sedam tisuća eura raspravljati o zakonskim prijedlozima u jedinom tijelu Europske unije koje se bira izravnim putem.

Za hrvatsku izbornu praksu važan je i princip u biranju zastupnika. Riječ je o preferencijalnom glasanju preko poluotvorenih kandidacijskih lista. Birači

će na izborima za Europski parlament imati dvije opcije. Prva je opcija kad birač glasa za neku stranku. To znači da on glasa za sve kandidate na listi po redoslijedu koji je prijavila sama stranka. Ako bi, teoretski, svi birači ovako glasali, to bi značilo da će parlamentarne klupe biti popunjavane po istom principu po kojem su se dosad birali zastupnici u Hrvatski sabor na razmjernim izborima.

Druga je opcija da birač uz stranku za koju je glasao, zaokruži i jednog kandidata (preferirani glas) na listi koju je već

odabrao. U tom se slučaju može dogoditi, da prvi na listi dobije manje glasova nego kandidati koji su iza njega. Preferirani glasovi se uvažavaju samo ako broj preferiranih glasova pojedinog kandidata iznosi najmanje 10 posto glasova koje je osvojila pojedina lista.

Prednosti su preferencijalnog glasanja velike. Takvo glasanje može preokrenuti planove stranačkih vođa i uspostaviti bolju vezu između zastupnika i birača jer je zastupnik sad odgovoran i prema biraču, a ne samo prema političkoj stranci. (Hina)

EUROPSKA KOMISIJA PREDLAŽE JEDNOSTAVNIJE IZDAVANJE VIZA ZBOG TURIZMA

Rusima i Kinezima omogućiti lakši put za dobivanje viza

Europska komisija je predložila pojednostavljenje izdavanja viza za ulazak u EU kako one ne bile prepreka za dolazak turista iz šest zemalja, među njima Rusije i Kine.

"Previše je turista obeshrabreno dolaziti u Europu zbog sadašnjeg postupka za izdavanje viza i zbog visoke cijene. To donosi velike gubitke gospodarstvu Europske unije", ističu povjerenici koji su predstavili prijedlog Cecilia Malmstrome za unutarnje poslove i Antonio Tajani za industriju i poduzetništvo.

Lakše izdavanje viza, poglavito za ruske turiste, dobro bi došlo za hrvatski turizam. Iako još nije članica schengenskog prostora, Hrvatska je s ulaskom u EU morala uvesti vize za ruske

Komisija predlaže da se skрати rok za izdavanje viza s 15 na 10 dana, da se omogućí podnošenje zahtjeva u konzulatima bilo koje zemlje članice EU, da se omogućí izdavanje viza za višekratne ulaske, podnošenja zahtjeva putem interneta, te uvođenje "touring viza" koje bi vrijedile godinu dana

građane, što je bitno doprinijelo smanjenju broja turista iz te zemlje.

Komisija navodi da je puno ljudi iz zemalja izvan EU-a često suočeno sa sporim, kompliciranim i skupim postupkom za dobivanje vize. Stoga Komisija predlaže pojednostavljenje i skraćivanje postupka za one koje žele doći u EU na kraći rok. Komisijin prijedlog cilja na turiste iz šest zemalja - Rusije, Kine, Ukrajine, Saudijske Arabije, Indije i

Južnoafričke Republike.

Komisija se poziva na studiju prema kojoj u 2012. godine 6,6 milijuna potencijalnih turista iz tih šest zemalja nije došlo u EU zbog složenog viznog postupka.

Studija također pokazuje da bi fleksibilniji vizni sustav mogao povećati broj dolazaka u schengenski prostor za 30 do 60 posto, što bi u petogodišnjem razdoblju moglo povećati promet na 130 milijardi eura kada su u pitanju smještaj, hrana i piće, prijevoz, zabava, kupovina itd. i stvoriti potrebu za 1,3 milijuna radnih mjesta u turizmu i s njim povezanim sektorima.

"Turisti svake godine troše 400 milijardi eura u EU, a možemo se nadati povećanju na 500 milijardi do 2020. godine", rekao je Tajani.

Komisija stoga predlaže da se skрати rok za procesuiranje i izdavanje viza s 15 na 10 dana, da se omogućí podnošenje zahtjeva za vizu u konzulatima bilo koje zemlje članice, ako ciljana članica EU-a nema svog predstavništva u trećoj zemlji, zatim da se omogućí izdavanje viza za višekratne ulaske te podnošenja zahtjeva putem interneta.

Jedna od glavnih novosti je prijedlog o uvođenju "touring viza", koje bi vrijedile godinu dana i mogle bi se obnoviti na još godinu. S takvom vizom moglo bi se u EU boraviti cijelu godinu s tim da se ne smije zadržavati u jednoj zemlji dulje od 90 dana. Prijedlog Europske komisije mora prihvatiti Vijeće Europske unije i Europski parlament, a to se može očekivati najranije 2015. (Hina)

STUDIJA: VIŠE EUROPE, VIŠE

Veća in bi 800 m

Više Europe znači više novca: europsko gospodarstvo moglo bi stvarati dodatnih 800 milijardi eura godišnje, što je oko šest posto BDP-a EU, kad bi se više odluka donosilo na zajedničkoj, europskoj razini. Tvrdi to studija Europskog parlamenta u kojoj su analizirane potencijalne koristi od dublje integracije EU-a u različitim područjima, od digitalnog tržišta do obrambenog sektora.

Prema procjenama EU parlamenta, samo stvaranje zajedničkog digitalnog tržišta ima potencijal generirati godišnje 260 milijardi eura jer bi se osigurala, primjerice, veća produktivnost i brži protok informacija u odnosu na trenutnu situaciju kada je digitalno tržište fragmentirano na 28 zemalja članica. Bolja integracija energetskog tržišta osigurala bi dodatnih 50 milijardi eura. Zajedničko djelovanje u suzbijanju poreznih utaja te standardizirana naplata PDV-a donosila bi Uniji svake godine još sedam milijardi eura. Uklanjanje preostalih prepreka na zajedničkom tržištu za robu i usluge povećalo bi BDP-a Unije za više od dva posto godišnje, odnosno za više od 200 milijuna eura. Kad bi se,

Među 24 područja, za koja se prognoziraju potencijalne koristi od dublje integracije navedena je i zajednička sigurnosna i obrambena politika

pak, uklonile prepreke u trgovanju između EU-a i SAD-a - sklapanjem Transatlantskog trgovinskog i investicijskog partnerstva - europsko gospodarstvo profitiralo bi za barem 60 milijardi eura godišnje. Ta je brojka upola manja od procjene Europske komisije, ali autori studije ističu da su namjerno naveli konzervativniju procjenu.

Luka Brkić, profesor političke ekonomije na Fakultetu političkih znanosti, slaže se da Europska unija još ima prostora za dublju integraciju te da bi od tog povezivanja, ako se gleda samo "matematička" analiza troškova i koristi, mogla profitirati.

- Ekonomski bi bilo relativno lako dokazati da bi dublja integracija rezultirala s više koristi nego štete, ako gledamo u okviru klasične "cost-benefit" analize, ističe Brkić, napominjući da, po njegovom sudu, Europa još uvijek "nije tako

U Centru za EU međunarodnu suradnju u Balamu održana je radionica i seminar pod nazivom "Jean Monnet Days of EU Law: Pravosudni procesi nakon pristupanja", posvećena suradnji nacionalnih sudova sa Europskim sudom pravde oko rješavanja pravnih pitanja. Seminar na kojem su goštovali eminentni stručnjaci s područja prava, organiziran je u koordinaciji županijskog Odjela za međunarodnu suradnju i europske poslove te Pravnog fakulteta sveučilišta u Zagrebu i katedre za Europsko javno pravo.

Glavni predavač seminara bio je potpredsjednik Europskog suda pravde Koen Lenaerts koji je izrazio zadovoljstvo što je za svoj prvi službeni posjet Hrvatskoj, odabrao upravo Bale i Istru. Seminaru su prisustvovali i prvi hrvatski sudac Europskog suda pravde Siniša Rodin, predsjednik

"Jean Monnet Chair" je europski naziv koji Europska komisija priznaje sveučilišnim profesorima koji predaju isključivo predmete posvećene europskoj integraciji na području prava, ekonomije ili političkih znanosti

Vrhovnog suda Republike Hrvatske Branko Hrvatin, Dekan pravnog fakulteta u Zagrebu Hrvoje Sikirić te predsjednici i suci županijskih i općinskih sudova, te ministarstva pravosuđa te vanjskih i europskih poslova.

"Jean Monnet Chair" je europski naziv koji Europska komisija priznaje sveučilišnim profesorima koji predaju isključivo predmete posvećene europskoj integraciji na području prava, ekonomije ili političkih znanosti.

Primjerice, jedno sveučilište može dobiti samo jednu Jean Monnet katedru

EURA ZAKLJUČAK JE PREMA KOJEM BI SE VIŠE ODLUKA MOGLO DONOSITI NA ZAJEDNIČKOJ RAZINI

Integracija EU donosila milijardi eura godišnje

EU parlament drži i da bi bankovna unija dobrodošla

duboko integrirana" jer se puno više odluka donosi na nacionalnim, nego na europskoj razini.

Na toj europskoj razini, tvrde dalje autori studije, značajne koristi donijela bi i bankarska unija.

Računajući koliko je EU u proteklih nekoliko godina izgubila zbog financijske krize, ustvrdili su da bi ublažavanje ili sprečavanje da se takva kriza ponovi u budućnosti Uniji donijelo 35 milijardi eura na godi-

nu. Među 24 područja, za koja se prognoziraju potencijalne koristi od dublje integracije i donošenja više odluka na europskoj razini, navedena je i zajednička sigurnosna i obrambena politika. Unatoč postojanju

multinacionalnih kontingenata, koji sudjeluju u nekim operacijama, europske vojske organizirane su prvenstveno na nacionalnim razinama, a na taj način funkcionira i vojna industrija. Kada bi se zemlje

članice EU-a bolje povezale i kad bi se, u isto vrijeme, stvorilo zajedničko tržište javne nabave za obrambeni sektor, korist bi bila 26 milijardi eura godišnje, tvrdi se u studiji.

I. FRLAN

Brkić: EU Parlament je zainteresirana strana

Luka Brkić

Profesor Luka Brkić s FPZ-a upozorava da postoji i druga strana te analize: izradio ju je Europski parlament, institucija koja može profitirati jedino ako se EU prikloni principu "više Europe". Nijedna druga integracija u svijetu, kao što su zone slobodne trgovine ili zajednička tržišta, nemaju potrebe za parlamentom, podsjeća Brkić. Parlament je potreban ako postoji ideja stvaranja "sjedinenih država Europe", odnosno ako se od nacionalnih država stvara nadnacionalna struktura. Zato je, zapravo, Europski parlament u ovom slučaju zainteresirana strana - bez dublje integracije ili u slučaju da se EU svede samo na zajedničko tržište, ta institucija postala bi suvišna.

ODRŽANA RADIONICA "JEAN MONNET DAYS OF EU LAW" U CENTRU ZA MEĐUNARODNU SURADNJU U BALAMA

Vrhunski pravni stručnjaci o promišljanju europskog prava

Radionica je okupila pravne stručnjake iz Hrvatske i Europske unije

Branko Hrvatinić predsjednik Vrhovnog suda RH

za pojedinu disciplinu u okviru europskih studija, pa je tako Katedra za Europsko javno pravo na zagrebačkom Pravnom fakultetu, prva Jean Monnet katedra na Sveučilištu. Zadaća Katedre za Europsko javno pravo je razvijati nastavu i znanstveno istraživanje na dodiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini te jačati povezivanje s akademskim institucijama na europskoj i regionalnoj razini.

Neke od zadataka su i otvaranje novih profe-

sionalnih mogućnosti za pravne znanstvenike te promicanje akademskog promišljanja europskog prava i europskih vrijednosti kako bi se potpomogla integracija Hrvatske u Europsku uniju. U tom smjeru je na seminaru bilo govora i o mogućnostima organiziranja ljetnih škola, seminara i radionica u Istri koje bi se održavale u suradnji s najjačim američkim sveučilištima i pravnim fakultetima te institucijama Europske unije.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

REVITALIZACIJA NAPUŠTENOG MJESTA KROZ IZGRADNJU DIFUZNOG HOTELA:
IZ EU MOGUĆE BESPOVRATNO DOBITI 23,5 MILIJUNA KUNA

Obnovom 12 kamenih kuća vratit će se stari sjaj Završju

Ovo je prvi projekt Istarske županije koji ide na strukturne fondove. Cijeli je težak ukupno 31,8 milijuna kuna, od čega su čak 23,5 milijuna kuna bespovratna sredstva koje daje Europska unija. Istarska županija je iz vlastitog proračuna financirala 771.875 kuna za projektnu dokumentaciju koja je ujedno preduvjet za kandidiranje

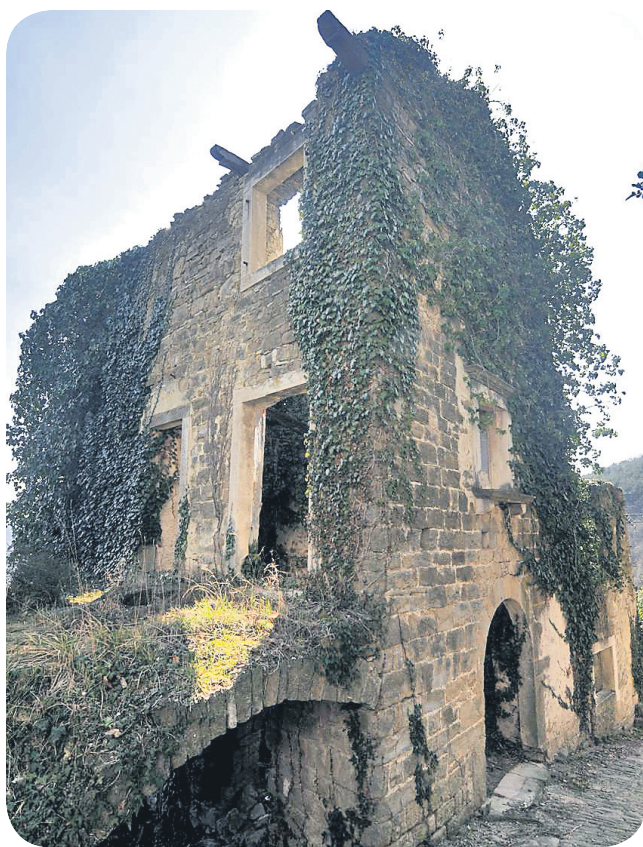
Svatko koga je put odveo u pitoreskni istarski gradić Završje, između Oprtlja i Grožnjana sigurno nije ostao ravnodušan. Gradić s dušom mjesto je gdje na svakom koraku možete osjetiti duh povijesti, bogate kulture i tradicije. Gradić u kojem je nekada živjelo 90 obitelji, a danas jedva da u njemu ima 40-tak duša. Mnogi su odselili, naputili domove, a kuće su ostale prazne, uništene i skroz prepuštene zubu vremena.

Stara ideja

Ideja o obnovi starih kamenih kuća koje bi se stavile u funkciju turizma postoji već deset godina, no tek nakon ulaska u Europsku uniju bilo je moguće projekt obnove Završja kandidirati prema strukturnim fondovima.

“Ovo je ujedno prvi projekt Istarske županije koji ide na strukturne fondove, kazao je pročelnik županijskog Upravnog odjela za međunarodnu suradnju Oriano Otočan, rekavši da je cijeli projekt “težak” ukupno 31,8 milijuna kuna, od čega su čak 23,5 milijuna kuna bespovratna sredstva koje daje Europska unija.

-Istarska županija je iz vlastitog proračuna financirala svu prethodnu projektnu dokumentaciju koja je ujedno bila preduvjet za kandidiranje. Samo za tu pripremnu fazu uloženo je

Jedna od napuštenih kuća

771.875 kuna. Sada je projekt kandidiran, a tijekom ljetnih mjeseci znati ćemo je li prošao, odnosno jesu li sredstva odobrena, kazao je Otočan.

Naglašava da će se ovim projektom uspostaviti uvjeti za očuvanje i zaštitu povijesne i kulturne baštine te njeno uključivanje u turističku ponudu čitave regije s ciljem stvaranja

prepoznatljivog odredišta kulturnog turizma. Time bi se, tvrdi, potaknulo i jačanje turističke atraktivnosti i konkurentnosti, kako Grožnjana, tako i Istre kao turističke destinacije.

Otočan pojašnjava da će se na području Završja ovim projektom obuhvatiti dvanaest starih kamenih kuća koje će se kompletno preurediti i prenamijeniti

Završje vapi za obnovom

12 kuća će se obnoviti

38 soba

76 ležajeva

20-tak novih radnih mjesta

23,5 milijuna kuna bespovratno

u difuzni-rasprostranjeni hotel. Sve te lokacije biti će povezane i umrežene, a u jednoj od kuća nalaziti će se sjedište hotela s recepcijom dok će u ostalim kućama gosti moći iznajmiti sobe.

-Sličan smo model vidjeli u Italiji gdje se upravo na ovakav način obnavljaju stari i polunapušteni objekti. Cilj nam je obnoviti graditeljsku

baštinu i stvoriti novi turistički proizvod, ali uključiti i lokalne proizvođače koji bi sigurno imali prostora za ponudu svojih proizvoda. Naravno da će od toga benefit imati Općina Grožnjan kojoj i ovako nedostaje smještajnih kapaciteta, dok bi Istra kao turistička destinacija, uvrštenjem ove nove ponude postala još konkurentnija, veli Otočan.

Oriano Otočan

Nakon izrade sve dokumentacije i prikupljanja građevinskih i lokacijskih dozvola i izrade studije izvedljivosti, obnova Završja osim na papiru, uskoro bi mogla poprimiti i konkretne oblike jer kada stigne europski novac, može se krenuti s prvim radovima na terenu. Plan je da se cijela obnova provodi oko dvije godine, pa bi Završje u novom ruhu moglo osvanuti negdje u 2016. godini.

Enoteke i galerije

Svi objekti su u vlasništvu Općine Grožnjan i potpuno su zapušteni. U planu je osim hotela i uređenja objekata u kojima bi se nalazile sobe, urediti i parkiralište i nekoliko poslovnih prostora. Tu se otvara mogućnost da se paralelno u Završju otvore i razne enoteke ili galerije ali i drugi turistički sadržaji, što bi taj biser unutrašnjosti Istre probudilo iz dubokog sna. Ne manje važno je i otvaranje novih radnih mjesta jer bude li sve išlo prema planu, u sklopu ovog projekta zaposlilo bi se dvadesetak ljudi.

D. BAŠIĆ-PALKOVIĆ

Glavni urednik:
Ranko Borovečki
Urednica priloga:
Jasna Orlić
Izdavač:
Glas Istre novine d.o.o.

Prilog izlazi prvog četvrtka u mjesecu
Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom

INVESTITORI TRAŽE OD VLADE UKLANJANJE
ZAKONSKIH PREPREKA ZA UZGOJ VRIJEDNE BILJKE

Danci žele uzgajati konoplju u Hrvatskoj

Industrijska konoplja neškodljiva je biljka i sadrži samo stoti dio psihoaktivne droge (THC) karakteristične za indijsku konoplju, ali njezin se uzgoj nakon Domovinskog rata ograničava prema Zakonu o suzbijanju opojnih droga

Industrijska konoplja se uzgaja u EU

Izuzetno ljekovite sjemenke i ulje industrijske konoplje

Skupina danskih investitora pozvala je Vladu da hitno promijeni zakon koji zabranjuje uzgoj industrijske konoplje za bilo koje druge svrhe osim za ljudsku i životinjsku prehranu. Danci tvrde da žele uz pomoć hrvatskih kooperanata u požeškoj Zlatnoj dolini ovog proljeća zasijati najmanje 200 hektara konoplje, koju bi koristili za proizvodnju ulja i ljekovitih prehrambenih pripravaka, ali ih sprječava zakon.

- Hrvatsku smo izabrali jer ima tradiciju u proizvodnji konoplje. Jugoslavija je prije 50 godina bila drugi po redu svjetski proizvođač i izvoznik konoplje. Usto, Hrvatska je ušla u EU, a njezine članice ne sprečavaju uzgoj konoplje i za industrijske svrhe, pa očekujemo da će nam to omogućiti i hrvatska Vlada, rekao je na konferenciji za novinare Henrik Hartvig, jedan od investitora.

- Ako ne budemo naišli na razumijevanje Vlade, ako Srbija bude liberalizirala uzgoj industrijske konoplje brže od Hrvatske, vjerojatno ćemo planirane investicije

i proizvodnju već iduće godine preseliti u Srbiju, s kojom također pregovarano, dodao je Jan Lund Larsen, također predstavnik investitora. Oni kažu da su dogovorili sastanak u Ministarstvu poljoprivrede.

Industrijska konoplja neškodljiva je biljka i sadrži samo stoti dio psihoaktivne droge (THC) karakteristične za indijsku konoplju, ali njezin se uzgoj unatoč tome ograničava, prema Zakonu o suzbijanju opojnih droga te Pravilniku o uzgoju konoplje, tvrde Danci. Do Domovinskog rata uzgajivači konoplje dobivali su premije za proizvodnju, ali nakon rata uzgoj konoplje je prestao. Proizvođači kućelje i izvoznici brodske užiđi iz IPK Osijek, Črnkovaca i Đakova zatvorili su vrata. Danski investitori tvrde kako žele obnoviti proizvodnju koristeći napuštene pogone i strojeve, te u suradnji s Đakovcem izradivati i strojeve za žetvu konoplje. Iznos njihovih ulaganja, tvrde, ovisit će o mogućnostima koje im se pruže.

B. PODGORNIK

Piše
Gordana ČALIĆ ŠVERKO

Okvirna Direktiva o vodama (Direktiva 91/271/EEZ) koja je baza za kompletno zakonodavstvo o vodama u EU, predviđela je pročišćavanje otpadnih voda samo za veća naselja, od 2.000 ekvivalentnih stanovnika (ES). Sve članice Europske unije pa i Hrvatska, Direktivu su prihvatile u dva planska razdoblja, svako u trajanju od pet godina. Za Hrvatsku, prvo razdoblje započelo je njenim ulaskom u EU i traje do 2018. godine do kada treba riješiti sustave i uređaje veće od 10.000 ES te drugo razdoblje od 2018. do 2023. godine kada treba riješiti sustave od 2.000 do 10.000 ekvivalentnih stanovnika. To su obaveze koje je Hrvatska preuzela i čije neispunjavanje podliježe sankcijama.

Osviješćeni Istrani

Istra je međutim već puno prije ulaska Hrvatske u EU, s projektom Istarskog vodozaštitnog sustava, postavila vrlo visoki cilj, a taj je da riješi puno manje kanalizacijske sustave, u malim naseljima, ali u specifičnim zaštićenim područjima, u zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće. To rade i neke druge članice EU u specifičnim područjima, svaka u okviru svojih mogućnosti. Projekt "Sustav javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za mala naselja u zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće Istarske županije", provodi Istarski vodozaštitni sustav (IVS), trgovačko društvo sa sjedištem u Buzetu, koje je u vlasništvu gradova i općina Istre, formirano 2004. godine.

- U Istri postoji svijest o potrebi zaštite voda. Rezultat je to dugogodišnjeg monitoringa, ali i problema koji su se javljali u prošlosti pa čak i nedavno, prije dvije godine, vezano uz redukcije vode. S jedne strane naši izvori vrlo su ograničeni u količinskom smislu, posebno u sušnim razdobljima, a s druge su

Prva faza izgradnje obuhvatila je 86 malih naselja, a do sada je u sklopu IVS-a potpuno ili djelomično izgrađeno pet kanalizacijskih sustava ukupno vrijednih oko 38 milijuna kuna: Roč, Prhati, Rudani, Topit i Vrh. U tijeku je izgradnja pročištača Vrh i još dva kompletna sustava Kašćerga te Marčenegla

veoma ranjivi jer radi se o kraškom terenu koji je porozan i gdje vrlo brzo eventualna onečišćenja s površine mogu doći u podzemlje, ističe tehnologinja Istarskog vodozaštitnog sustava dr. Bojana Hajduk Černeha.

Istarski projekt vodozaštitnog sustava usmjeren u rješavanje pročišćavanje otpadnih voda u malim naseljima, u europskim razmjerima ispada kao nadstandard. No za Istru je to nužnost, cilj je zaštititi vodonosnike iz kojih voda napaja izvorišta vode za piće, jer alternative za vodoopskrbu nema.

Vezani uz EU fondove

Za izgradnju projekata IVS-a na području Istre ubire se jedna kuna po kubiku vode, što znači da se raspolaže s kvalitetnim vlastitim izvorom sredstava kao preduvjetom za uključivanje u tokove novca iz EU fondova. Međutim problem je što je Istarski vodozaštitni sustav, na inicijativu Hrvatskih voda kandidiran kao veliki projekt, a upitno je hoće li proći upravo zbog Direktive o vodama koja je definirala samo aglomeracije veće od 2.000 ekvivalentnih stanovnika. Ukoliko tu opciju ne bude moguće realizirati trebati će se u budućnosti orijentirati i na neke druge fondove.

- U svakom slučaju, to su projekti koji imaju perspektivu i podršku EU fondova pogotovo stoga što je u jednom djelu riječ

Štiti se voda u slivu akumulacije Butoniga

Ročki pročištač u probnom radu

Arhiva M. ŠVERKO

Butonigi najviše smeta zagađenje fosforom

Opterećenje koje dolazi iz malih naselja u slivu akumulacije značajno je, pogotovo kao organsko opterećenje i fosfor. Fosfor je glavni čimbenik koji utječe na proces eutrofikacije jezera Butoniga, što dovodi do gubitka i količine i kvalitete vode, do pojačanog rasta algi i posljedično povećanja debljine mulja na dnu jezera. Organska tvar i fosfor ukloniti će se iz otpadnih voda malih naselja na uređajima koje gradi IVS.

venskog i hrvatskog dijela Istre isprepletena, ističe Hajduk Černeha.

Obuhvaćeno 86 naselja

IVS se temelji na studiji pod nazivom "Organizacija, izgradnja i održavanje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda za mala naselja u obuhvatu vodozaštitnih područja u Istarskoj županiji" koja je izrađena 2000. godine. Studija je obuhvatila 173

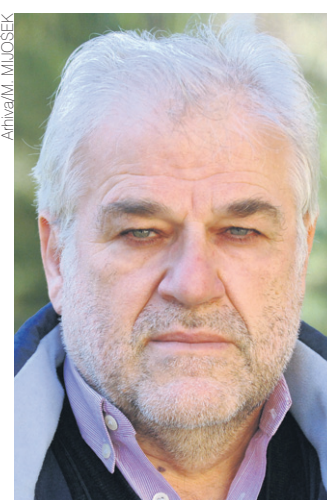
naselja u zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće na području Istre s ukupno oko 38.000 stanovnika.

Realizacija projekta IVS-a planirana je u dvije faze. U prvoj su sustavi koji se nalaze u II., III. i IV. zoni zaštite izvorišta vode za piće, za prvih 86 naselja, vrijedni oko 75 milijuna eura. U prvoj fazi predviđena je izgradnja oko 330 kilometara kolektorske mreže, oko 140 crpnih stanica i izgradnja propadajućih

G. ČALIĆ ŠVERKO

U tijeku izgradnja pročištača Vrh

Darko Bratulić

uređaja ukupnog kapaciteta oko 23.000 ekvivalentnih stanovnika. Izgradnjom nepropusnih kolektora za odvodnju otpadnih voda te pročištača sprječit će se onečišćenje površinskih i podzemnih tokova vode patogenim mikroorganizmima, onečišćenje akumulacije Butoniga i obalnog mora dušikom i fosforom te njihov dugoročna degradacija i propadanje. Otvara se time mogućnost ponovnog korištenja pročišćene vode za tehnološke potrebe ili zalijevanje što je posebno značajno za Istru koja ima ograničene vodne resurse u ljetnom razdoblju.

Grade se pročištači

Do sada je u sklopu IVS-a potpuno ili djelomično izgrađeno pet sustava ukupno vrijednih oko 38 milijuna kuna; Roč, Prhati, Rudani, Topit i Vrh. Hrvatske vode su sufinancirale s

Bojana Hajduk Černeha

nešto manje od 50 posto. Pored toga, iz Ministarstva poljoprivrede dobiveno je 1,6 milijuna kuna namjenski za kolektorsku mrežu Vrh. Sredstva iz ta dva izvora povučena su zahvaljujući angažiranju vlastitih sredstava, u otprilike istom omjeru od 50-tak posto, ističe direktor IVS-a Darko Bratulić.

U tijeku je izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Vrh i još dva kompletna sustava: Kašćerga s kolektorom od 2,2 kilometra i pročištačem te Marčenegla s kolektorom 2 kilometra i pročištačem. Vrijednost ovih investicija kreće se oko 15 milijuna kuna. Rok izvođenja je devet mjeseci. Izgradnjom kolektora Vrh, te početkom izgradnje ovih sustava provodi se projekt zaštite voda u slivu akumulacije Butoniga.

Akumulacija danas predstavlja jedan od glav-

nih izvora vodoopskrbe u Istri, u ljetnim mjesecima, po količini zahvaćene vode izjednačava se s izvorom Gradole. Zbog činjenice da spada u male vodoopskrbne akumulacije, kvaliteta njene vode može biti ugrožena dotokom onečišćenja. Kako je veliki broj malih naselja smješten na samim glavnim pritokama Butonige i u njihovoj blizini, onečišćenje do jezera dolazi brzo.

Pročištači za Vrh i Kašćergu su klasični biološki uređaji veličine 200 ES, sa dodatnim uklanjanjem fosfora, dok je za Marčaneglu predviđen membranski uređaj veličine 100 ES.

Osim dovršetka ovih novih sustava u ovoj godini planira se priključenje potrošača i stavljanje u probni rad svih do sada izgrađenih sustava.

Na poslovima projektiranja do sada je ugovoreno projektiranje sustava za 56 malih naselja Istre: kod većine naselja to obuhvaća kolektorsku mrežu i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Projekti za prvih četrdesetak naselja su gotovo dovršeni, za većinu mreža ishode se građevne dozvole, a za uređaje lokacijske dozvole. Na projektiranju narednih 16 naselja radi se, a u IVS-u ističu da je projektiranje, pogotovo kolektorskih mreža, složeno zbog specifičnosti konfiguracije terena malih naselja, njihove rastrkanosti i zamršenih imovinskih odnosa.

ENERGETSKU OBNOVU OBITELJSKIH KUĆA SUFINANCIRAJU DRŽAVA I LOKALNA SAMOUPRAVA

Potpore za obnovu krova ili fasade

Već od travnja građani imaju priliku od države zatražiti sufinanciranje obnove fasada, krova ili stolarije svojih obiteljskih kuća. U isto vrijeme moći će zatražiti subvencioniranje i od općina, gradova i županije koje su se uključile u ovaj državni program. Od lokalne samouprave očekuje se subvencioniranje od 10 do 20 posto, a država će subvencionirati 40 posto investicije. Stoga bi to vlasnicima mogla biti dobra prilika da smanje režijske troškove. Dio je to najavljenog programa

U sklopu ovog programa građani mogu tražiti obnovu fasade i prozora, zatim promjenu sustava grijanja, primjerice sa ložnog ulja na plin, te na koncu poticanje instaliranja obnovljivih izvora energije kao što su solarni kolektori

energetske obnove obiteljskih kuća kojeg je prošlog tjedna najavila ministrica graditeljstva Anka Mrak Taritaš i ministar zaštite okoliša Mihael Zmajlović.

Potica se može dobiti jedino za kuću u kojoj netko i živi. Ministrica Mrak Taritaš kaže da se

za obnovu mogu javiti i vlasnici kuća bez fasade, pod uvjetom da je kuća legalno sagrađena ili da je u postupku legalizacije.

U startu vlasnicima će biti potreban energetska certifikat kuće. Pretpostavka je da se radi o kategoriji G ili H i da se pokušava doći do A ili A plus. Da

bi dobio potpore za energetska obnovu obiteljske kuće vlasnik treba prije svega imati građevinsku dozvolu, a prioritet imaju kuće sagrađene prije 1987. godine. Prije javljanja za natječaj vlasnik mora naručiti od projektanta projekt iz kojeg će se vidjeti treba li obnavljati samo fasadu ili krov ili se treba ići i u zamjenu energenta.

Hoće li projekt biti prihvaćen ovisi i o povjerenstvu koje izlazi na teren i utvrđuje ispunjava li projekt kriterije. Tijekom radova predviđen je i nadzor kako bi se utvrdilo provode li se

radovi prema propisima. Kada se radovi završe, izvođaču plaća direktno svoj dio Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, zatim lokalna samouprava te vlasnik.

U sklopu ovog programa građani mogu tražiti obnovu fasade i prozora - toplinske ovojnice kuće, zatim promjenu sustava grijanja primjerice sa ložnog ulja na plin, te na koncu poticanje instaliranja obnovljivih izvora energije kao što su solarni kolektori.

Već ranije Vlada je predstavila Program energetske obnove zgra-

da javnog sektora, a pripremaju se isti programi i za višestambene zgrade i za komercijalne zgrade. Programom energetske obnove obiteljskih kuća u ovoj se godini očekuje obnova oko dvije tisuće obiteljskih kuća, a najavljeno je i da će program trajati do 2020. godine. Građani bi izdatke za energiju trebali smanjiti za 24 milijuna kuna godišnje, a emisija ugljikova dioksida bila bi manja za 14.500 tona godišnje.

J. ORLIĆ

nastavak na str. 2